

Jutranja izdaja.

475. številka.

V Ljubljani, v četrtek, dne 29. decembra 1910.

Cena 4 dinarje.

Letnik XLIII.

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—
pol leta	" 6—
četr leta	" 3—
na mesec	" 1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafova ulica št. 5. (v pritličju leve), telefon št. 24.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 dinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večnemu insercijskem dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne izdaja.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18—
pol leta	" 9—
četr leta	" 450
na mesec	" 160
Za inozemstvo celo leto	" 28—

Upravnitvo: Knafova ulica 5. (spodaj, dvorišče leve), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Delegacijsko zasedanje.

Budimpešta, 29. decembra. Po pol 11. je proglašil minister zunanjih zadev grof Aehrenthal delegacijske za otvorene in je pozval starostnega predsednika barona Schwegla, da naj otvari sejo in prevzame predsedstvo. Baron Schwegel je takoj oddril volitev predsednika. Za predsednika avstrijskih delegacij je bil z vsemi glasovi izvoljen delegat dr. Baereureither. Za tem se je vršila volitev nadaljnjičnih članov predsedstva in je bil zopet z vsemi glasovi izvoljen za podpredsednika delegat prof. Glombinski.

Delegat Doberning je na to predlagal, da naj se volijo posamezni odseki in sicer odsek za zunanje zadeve, vojni odsek, peticjski odsek, finančni odsek in končno z ozirom na od mnogih strani izraženo željo tudi odsek za bosanske zadeve. Budgetni provizorij je bil odkazan finančnemu odseku, ki je imel včeraj popoldne ob 3. prvo sejo. Prihodnja plenarna delegacijska seja se vrši danes dopoldne ob 11.

Budimpešta, 29. decembra. Pri konstituiranju odseka za bosanske in heregovinske zadeve je bil za predsednika izvoljen delegat dr. Gessmann. Pri volitvi referenta je prišlo do diferenčne. Od nemške strani je bil namreč za poročevalca predlagan baron Schwegel, dočim so se jugoslovanski delegati zavzeli za to, naj se to mesto prepusti delegatu Fomu. Dosedaj se glede volitve referenta še ni moglo doseči sporazumljjenje.

Budimpešta, 29. decembra. Danes bo delegat prof. Masaryk stavljen v avstrijskih delegacijah več interpelacij v zadevi afere Vešić na avstrijskega zunanjega ministra grofa Aehrenthala.

Budimpešta, 29. decembra. Finančni odsek avstrijskih delegacij je imel včeraj popoldne ob 3. pod predsedstvom delegata Zavorke svojo prvo sejo in je sprejel proračunski provizorij tak kakršen je bil predložen.

Budimpešta, 29. decembra. Ogrske delegacije so imele včeraj popoldne ob pol 6. svojo prvo ulemarno sejo. Za predsednika je bil izvoljen grof Avgust Szychy. Nato so se vrstile v posameznih odsekih dopolnilne volitve. Za tem je skupni finančni minister baron Burian predložil delegacijam 3mesečni proračunski provizorij za leto 1911.

Češko - nemška sprava.

Praga, 29. decembra. »Narodny List« poročajo: Druga konferenca načelnikov klubov pri najvišjem deželnem maršalu, princu Lobkowitzu, se vrši v ponedeljek, dne 2. januarja ob 11. dopoldne. K tej konferenci bodo povabljena poleg poslancev, ki so se udeležili že prve konference, tudi poslanec Choc, kot zastopnik čeških in poslanec Kritzner, kot zastopnik nemških radikalcev. S konferenco v zvezi je sklicanje češkega deželnega zbora in naj bi se na tej konferenci dosegla delomožnost češkega

deželnega zbora. Predlogi, ki bodo glede dnevnega reda sej deželnega zbora stavljeni, bodo najprej oboje-stranskim plenarnim sejam predloženi v posvetovanje in odobrenje. Šele potem, če bo dnevni red odobren, bo cesarski namestnik stavljal vladni predlog, da naj skliče češki deželni zbor k zasedanju.

Pastor dr. Hegemann — oproščen.

Liberce, 29. decembra. Pred takojšnjim okrožnim sodiščem se je včeraj razprava proti protestantskemu župniku dr. Otmarju Hegemannu iz Ljubljane, ki je bil obožen, da je zasmečoval katoliške nauke in uredbe. Sodišče ga je oprostilo. Državni pravnik je prijavil ničnostno pritožbo.

Izgnan časnikar.

Belgrad, 29. decembra. V srbskem časnikarskem uradu od 1. 1907. sem nastavljen urednik Emiljan Milesavljević je dobil nepričakovano analog, da mora Srbijsko v 24. urah zapustiti. Milesavljević je bil pred letom 1907. avstrijski aktivni častnik.

Na Hrvaškem ni več kolere.

Zagreb, 29. decembra. Snočni uradni list prinaša razglas hrvaške vlade, v katerem se konstatira, da v onih krajinah hrvaške in Slavonije, ki so bili v poletju kot od kolere okuženi proglašeni, ni več te bolezni. Razglas je torej Hrvaško in Slavonijo kot kolera-prosto. Ta uradni razglas je tem večjega pomena, ker so se v zadnjem času namenoma gledale kolekte v teh krajinah v inozemstvu širile neresnične vesti in je radi teh vesti mnogo trpel promet, trgovina in narodno gospodarstvo sploh.

Preganjanje ruskih podanikov v Avstriji.

Petrograd, 29. decembra. Tu so razširjene vesti, da je dala avstrijska vlada izgnati iz Avstrije mnogo ruskih podanikov in sicer brez vsakega pravega povoda. Med temi je bilo največ izgnanih dosedaj 418 ruskih delavcev. Radi tega namerava vložiti takozvana frakcija oktobristov v ruski dumi interpelacijo na ruskega zunanjega ministra.

Ruski dvorni lov.

Berolin, 29. decembra. »Berliner Tagblatt« se brzjavlja iz Petrograda: Velikanke priprave za dvorni lov v Skiernewicah se pridno nadaljujejo. General Gačnikov se je odpeljal s posebnim vlakom na carjev lovski grad, da uredi potrebitno. Med povabljenimi gosti se nahajajo iz Avstrije knez Lichtenberg, mejni grof Pallavicini in dr. Oficijalno se sicer dementira, da se udeleži lova tudi avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand, vendar se sklepa iz tega, da se je odpeljal proti meji dvorni vlak, da pričakuje izredni obisk. Od russkih dvornikov so povabljeni med drugimi veliki knez Nikolaj Nikolajevič in Nikolaj Mihajlovič in drugi. Iz dobro informirane strani se zatrjuje, da je vabila odredil sam car.

Razvoj in smoter jugoslovanske politike.

II.

Moje mnenje je, da so nazori Nemcev glede trializma povsem napovedni.

To dokazujete zadnji dve leti parlamentarne zgodovine avstrijske.

Zakaj vkljub temu, da so bili vsi Slovani z edino izjemo Poljakov združeni v eno edinstveno skupino in so vodili enotno politiko, vendar je ostala še nadalje v veljavni politični metoda dosedanja vladnega sistema, vsled česar niso mogli Čehi izvajevati nasproti Nemcem prav nobenega uspeha.

Na podporo s strani Poljakov ne moremo računati. Da bi se nanje opirali, bi bila to naivna politika, zakaj nikdar ne bodo Poljaki na ljubo drugim Slovenom odnehalo od svoje praktične in egoistične politike, ker so prepričani, da bi niti koalicija vseh Slovanov ne mogla inavgurirati slovanskega sistema in slovanske vladne metode, češ, da se v Avstriji proti Nemcem ne more vladati.

Zato raje dela skupno politiko z Nemci seveda vedno v okvirju svojih lastnih interesov.

In tudi Čehom se polagoma vsljuje prepričanje, da je nemogoče ustvariti slovanski blok.

Tendenco, priti do vlade, opažamo pri Čehih vsak dan jasneje. Njihove težnje merijo na to, da bi vstopili v koalicijo z Nemci in Poljaki.

To njihovo stremljenje jih navaja k temu, da bi se odcepili od Jugoslovjanov.

Pri takšnem razvoju dogodkov nimajo pričakovati koristi niti Jugoslovjan od Čehov, niti Čehi od Jugoslovjanov.

Zato je samo logično, da trializem ne more škodovati položaju češkega naroda v državi, ako Čehi v resnici ne morejo pričakovati nobenih koristi od Jugoslovjanov.

To pa tem manj, ker bi se v slučaju ozivovrjenja trializma skoro gotovo slovenske pokrajine ne izloči iz avstrijske skupine in bi Sloveni v parlamentu izgubili samo 11 poslancev iz Dalmacije ali v najskrajnejšem slučaju 6 poslancev iz Istre.

Izguba za Slovane v avstrijskem parlamentu bi torej ne bila posebno velika, dočim bi se njihova pozicija okreplila že s samim dejstvom trializma.

Trializem bi bil vrhu tega kažpot za federalizem, ki je v interesu vseh Slovanov.

In prav zaradi tega, ker nečejo Nemci in Madžari ničesar vedeti o federalizmu, zato tudi odklanjajo trializem.

Trudilo se, vzdržati dosedanje vladni sistem, kakor dolgo je sploh mogoče.

Madžari ne bodo prostovoljno nikdar dovolili trializma, Nemci pa samo v slučaju, če bodo v to prisiljeni. vsled separatističnih stremljenj Madžarov.

Kakršen je sedaj položaj, se ni nadejati, da bi prišlo do take radikalne spremembe državnega ustroja, da si bi trializem nesporno povzročil, da bi se država konsolidirala ter ojačala pozicija habsburške dinastije.

Z oživovrjenjem trializma bi postala tretja jugoslovanska skupina v državi privlačna točka za srbski državi in za neosvobodene srbske pokrajine.

Ce bi Srbi videli, da vživajo Jugoslovani v monarhiji popolno svobočno in avtonomijo, bi si nemara sami želeli, da bi se v kakršnikoli obliku varuje svojo avtonomijo in govorovo neodvisnost svojih dinastij morad po vzoru nemških zveznih držav — zdržili s svojimi solemenjaki v avstro - ogrski monarhiji.

Sicer pa je vprašanje o uresničenju trialistične ideje ne samo od razvoja notranjih dogodkov v monarhiji, marveč tudi od konjunktur v zunanjji politiki, ki pa je za nas v sedanjem momentu neugodna.

Nepošten boj proti resnici.

Ker postavljajo naprednjaki v pravo luč klerikalno »ljubezen« za Ljubljano, se »Slovenec« silno jezi ter imenuje to — nepošten boj proti resnici. Kaj pa je nepošteno? Ali je morda to nepošteno, ako se ljubljanskemu prebivalstvu ilustrira »velika ljubezen« klerikalne stranke do Ljubljane s tem, da se mu pove, kako hočejo klerikalci obrnati z novim cestnim zakonom Ljubljancane vsočno leta za statisce na korist kmetskim občinam?! Ali je morda nepoštena borba, ako se ljubljanskim prebivalcem pove, da so klerikalci povzročitelji nezgodne draginje v Ljubljani, kar prestano ščuvajo svoje pristaše v okolici, da naj liberalnim meščanom prodajajo živila samo proti najvišjim cenam?! Ce se torej navaja, da trializem ne more škodovati položaju proti klerikalcem samo suha dejstva, imenujejo klerikalci to že »nepošten boj«. I seveda, klerikalce pač boli in jezi, ako se jih naslikajo Ljubljancanom v njih pravi podobi, kot najhujše sovražnike in največje škodljive ljubljanskega mesta. Klerikalci se pač zavedajo, da ne bo noben pametni Ljubljancan volil v občinski svet klerikalnih kandidatov, čim bo spoznal prave klerikalne načrte gledajo Ljubljane, ki bi jo klerikalci radi napravili za molzno kravo okoliškemu prebivalstvu.

Gospoda, ali bi raje ne molčali?

Škofovo glasilo piše z očividno škodoželnostjo o momentanih nepričnih pri nekem zavodu, dasi je nedavno tega pisal dr. Krek, da je absolutno nedopustno, da bi se take stvari izrabljale v politične svrhe, ter slovesno izjavil, da bo klerikalno časopisje v tem oziru postopalo do skrajnosti lojalno. Ce je že »Slovenec« tako zgovoren, potem bi nemara tudi nam kazalo, ako bi izpregorovili par besed o klerikalni »Gospodarski Zvezzi! Lahko bi morda podali nadve zanimivo in ne baš mično sliko o položaju v tem zavodu, toda za sedaj

molčimo. Ako bi pa klerikalna gospoda želeta, da vračamo bat za bat, lahko poslužimo s stvarmi, glede katerih bo strmel ves slovanski svet. Zato, gospodje, pamet in zopet pamet!

Sijajen uspeh slovenskega zrakoplovca Rusjana.

O sijajno uspešem zrakoplovem vzletu Slovenca Edvarda Rusjana v Zagrebu smo na kratko že poročali. Ker pa se slovenska javnost govorovi živo zanima za nepričakovano veliki uspeh slovenskega aviatika, priobčujemo v naslednjem obširnejše poročilo: V Zagrebu sta se hotela producirati že dva zrakoplova — Francoz Simon in Madžar Szekely. Toda nobeden ni imel sreče: Simon je pri prvem letalnem poskusu ponesečil ter zapustil Zagreb z razdejanim zrakoplovom, Madžar Szekely pa se s svojim aeroplonom niti v zrak ni mogel dvigniti. Povsem umljivo je torej, da so bili Zagrebčani precej skeptični tudi nasproti Rusjanovemu letalnemu poskusu.

Prvi javni Rusjanov vzlet je bil določen na ponedeljek popoldne. Dasi ni bilo vreme posebno ugodno, vendar se je zbralno na vojaškem vežbališču okrog 4000 gledalcev. Vežbališče so stražni orožniki, za mir in red pa je skrbela mestna policija. Ob 2. popoldne so potegnili zrakoplov iz hangarja. Rusjan je še enkrat preizkusil konstrukcijo in motor zrakoplova ter se prepričal, da funkcioniра vse v najlepšem redu. Ob pol 3. je Rusjan zasedel svoj zrakoplov in pritrdil na ramah krmilni aparat, na kar je jel motor funkcionirati. Aeroplan je držalo šest oseb. Ko se je jel propeler vrtezi z nad 1000 obrati v minutu ter motor škipati, so se gledale boječe umaknili iz bližine zrakoplova. V tem trenotku je Rusjan zamahnil z roko in dal znamenje, naj zrakoplov izpuste. Kakor blisk je zrakoplov zdrčal po mokrih tleh ter se po zaletnih razdaljih kakih 28 metrov veličastno dvignil v zrak. Vedno višje in višje se je dvigal kakih 130 do 140 metrov nad zemljo ter se sigurno zibal v ozračju. Navdušenje občinstva je bilo velikansko. Iz tisoč grl je zaorilo »živio« in pretresalo ozračje. Množica je frenetično ploskala in mahala z robej. Rusjan se je z zrakoplova neprestano zahvaljeval za ovacije. Zrakoplov je frčal okrog vežbališča. Ko je v drugi letel preko hangarja, so započele znova ovacije. Kakor velika ptica se je aeroplans zibal v zraku ter švigel z neverjetno brzino semtertja. Na severni strani vežbališča je napravil smel obrat, se obrnil na desno ter poletel v nasprotne smeri preko glav gledalcev. Rusjan se je dvignil včasih višje,

včesih se je spustil nižje, šinil je sedaj na levo, sedaj na desno, obkrožil še dvakrat vežbališče ter se nato mirno spustil na tla. Med gledalci je nastal vihar navdušenja. Ves je drlok vremenu zrakoplovem ter mu stiskalo roko čestitajoč mu k sijajnemu uspehu. Ožji Rusjanovi prijatelji so ga v silnem navdušenju objemali in poljubovali. Športno društvo je podarilo zrakoplovu krasen lovorj venec s hrvaškimi trakovi, množica pa je Rusjana dvigala na rame ter ga zmagovalno nosila po vežbališču. Rusjan je bil ginjen do solz. Ko se je splošno navdušenje poleglo, so zrakoplov zopet spravili v hangar. Ljudje, ki so videli vzlet znanega francoskega aviatika Blierota v Budimpešti, zatrjujejo, da je bil Rusjanov vzlet gladkejši in sigurnejši kakor Blierotov. Rusjan priredi drugi javni vzlet prve dni meseca januarja. Drugi dan pravoslavnega božiča se bo Rusjan produciral že v Belgradu; od koder se na to odprije še v Sofiju, Bukarešt in Carigrad. Ali bi ne bilo mogoče Rusjana pridobiti, da bi priredil vzlet tudi v Ljubljani? Kakor javljajo hrvaški listi, gradita Rusjan in Mercep, ki finanira Rusjanovo podjetje, nov dvokrilni zrakoplov. Ta zrakoplov je v gradnji v Gorici, kamor sta se zrakoplova te dni napotila. Rusjan in Mercep se odpeljata v Belgrad 5. januarja.

Poročilo o kongresu slovanskih žurnalistov v Sofiji.

»Družestvo na blgarskitje publisti«, oziroma »Vseslovenska časnarska Zvezak« je izdala tiskano poročilo o IX. kongresu slovanskih časnarskih žurnalistov v Sofiji dne 4., 5. in 6. julija. Poročilo je pisano v bolgarskem jeziku. Na celu poročila je pozdravna pesem vseučiliškega profesorja v Odesi Aleksandra Borzenka na naslov slovanskih časnarskih žurnalistov. Koncem poročila so podani fotografiski posnetki v Sofiji izhajajočih bolgarskih listov v miniaturi. »Družstvo slovanskih časnarskih žurnalistov« v Ljubljani ima na razpolago 20 takšnih brošur. Kdor se zanima za stvar, lahko dobije eno teh knjižic pri uredniku R. Pustoslemšku v redakciji »Slovenskega Naroda«.

† Matija Hočevar.

Kakor smo že snoči poročali, je včeraj zjutraj v Velikih Laščah premil gosp. Matija Hočevar, po vsem Slovenskem dobro znana markantna oseba. Pokojnik, mož nenavadno bistrega duha in neumorne delavnosti, si je s svojim treznm ravnanjem pridobil tolik ugled, da je veljal za enega prvih mož na Dolenjskem. Vse je pri njem iskal dobre nasvetov in trdne podpore, katere pokojni gosp.

tečo ljubezen z vinom v zakajeni in zaduhli sobi med veselimi in brezbrinimi tovariši, ali pa sem sanjaril o Tebi po blatnih jesenskih gozdih...

Misli moje so bile vedno pri Tebi, a gledati v Tvoj obraz si nisem upal več.

Vse sem torej počel, da bi Te pozabil, ali ta ljubezen še do danes ni ugasnila. Srce še sedaj obupava in bolesti mre, ker ve, da se ne vidiva nikdar več.

Cim bolj sem se Te ogibal, čim bolj sem se udajal pijači, čim bolj sem divjal po blatnih gozdih, tem vedno lepša in lepša, zapeljivejša in veličastnejša se je zarisavala Tvoja podoba v moji duši, ki jo je bolj in bolj razjedal grozni obup.

In naključilo se je, da sem Te srečal prvikrat po onem dogodku. Noga mi zastane, neče dalje, duša pa me je vlekla z neodoljivo silo k Tebi, oku pa Te je prosilo vsaj prijaznega pogleda...

Ali šla si mimo mene po mestnem parku ponosno in prezirljivo.

Tedaj pa je moja duša zahtela in zdelo se mi je, da plaka z meno tudi samotni gozd, po katerem sem iskal utehe in usmiljenja tisti večer. Toda zastonj sem brodil po lužah in taval po gozdni tmini.

Vrnil sem se ves blaten in duševno in telesno izmučen v mesto mimo ono gostilne, kjer je bila ona krčmarica.

Prijazno me pozdravi, potem pa zazdeha. Pozno je že bilo. Nikogar

Hočevar nikomur ni odrekel. Skoraj četrto stoletja je z večjo roko upravljal županske posle velikolačanske in bil političen voditelj celega okolice. Z Matijo Hočevarjem lega v grob pristna kranjska korenina stare šole. Možu, ki je vragojil narodno rodbino in z radodarno roko podpiral, karkoli je moglo pospešiti napredek, bodi ohranjen časten spomin!

Silvestrov večer »Ljubljanskega Sokola«.

»Ljubljanski Sokol« priredi, kakor vsakikrat, tako tudi letaščje leto, svoj Silvestrov večer z tako zanimivim sporedom. Omenjam le, da nastopiči gdč. Thalerjeva in g. Povhe, izostali tudi ne bodo že znani in jako priljubljeni marmornati kipi, ki se izvajajo letos v širšem obsegu in drugo. Med posameznimi točkami in po alegoriji o polnoči svira slav. »Slovenska Filharmonija«. Po polnoči prosta zabava in ples. Začetek točno ob 8. zvečer. Vstopnina 1 K.

Sokolska prireditev na Igu.

»Sokol« na Igu je priredil na dan sv. Štefana veselico, ki je v vsakem oziru povoljno uspela. Umetno je, da tudi ni manjkalo plesa. Obširni gospodinjski prostori gosp. Gerbeca so bili do zadnjega koticka zasedeni. Proti večeru se je vršil tudi srečolov in kdor je imel srečo, je dobil lahko za 10 vinarjev lepo darilo. — »Sokolu« moramo le čestitati na tako lepo uspeli veselicu, posebno ker so isto posetile večinoma cele sokolske družine. S tem je pokazal »Sokol«, da živi krepko življenje in ne bo izginil, akoravno mu gotove osebe želijo najbljijo smrt.

Slovensko gledališče.

Predno nadaljujemo našo oceno o gg. solistikih in o uprizoritvi opere »Janko in Metka«, moramo predvsem poudariti to, da ne maramo osebnega kulta v nobeni obliki, temveč hočemo popolnoma stvarno in nepristransko vso celoto raztelesiti in samo onemu našo pozornost posvetiti, kar je tudi v resnici dobro, napak pa, ki niso bistvene, se izognemo, ker te ne spadajo v predale listov, katerim ni glavna naloga, posvetiti vse svoje moči gledališču. Drugače bi cela stvar seveda izgledala, če bi imeli list, ki bi prinašal samo gledališke scene. Tu bi prišla v prvi vrsti v poštev slab stran vsakega igralca, kajti tak list je pravzaprav namenjen igralcu samemu, da se uči in izboljšuje. Toda, ker takega lista seveda nimamo, je časih čisto na mestu, če se ožigosa to ali ono uprizoritev, a to le v slučaju, kadar je ista prav skandalozno slaba. Sicer pa se tudi kako mnogo pove z molčanjem. Če se

že ni bilo pri misah. Grozna puščoba in samota povsed!

Zahotel se mi je tedaj po ženski prijaznosti, in ona je bila z menoj tisti večer zelo prijazna, da, naranost ljubezniva. Ugajalo mi je to. Umirilo se je moje duševno valovje in pil sem tisti večer v oni gostilni, mnogo sem pil in se zaročil s krčmarico. Sedel sem pri njej, a ona mi je pravila, koliko časa ne že ljubi, koliko dote ima, koliko ji nese gostilna itd., skratka, vse svoje srce mi je razodela, samo tega mi ni povedala, koliko zob ji manjka in koliko let je tedaj štela. Postarna devica je bila ona, ali petična, in jaz sem postal tisti večer torej njen zaročenec in bočni krčmar na »Krtini«, tako se je namreč reklo tisti gostilni. Ne vem, kako se je bilo to zgodilo.

Že drugi dan se je ta novica širila od ust do ust po celem mestu, kateri tudi ti nisi preslišala. In ženski jeziki so mi prinesli na uho vest, da si bila še tisti dan hudo zbolela. In vedi, da sem jaz vsled te vesti veselja vriskal, ker jel sem zopet upati, da me ljubiš...

Predpustni čas je hitro izgineval, saj se je vrstila veselica za veselico, in veselje ure so kratke. Ti nisi nobene izpustila, in tvoje zaupne prijateljice so mi pravile zaupno, da so tvoje oči po vseh teh veselicah iskale nekoga. Rekle so zopet te tvoje prijateljice in trdile, da sem bil ta nekdo jaz. In jaz sem se prijazno nasmehjal tem twojim prijateljicam, a duša moja je veselja vriskala...

o igralcu prav ničesar ne napiše, čuti isti popolnoma dobro, da je krivda nad njegovo glavo in njegova čast mu bode drugič velevala, da storjeno temeljito popravi. Ali o tem samo še en stavek. Pri nas n. pr. ima nekdo osebne mrzljine do gosp. Reinerja, zato se skuša znositi nad njim s tem, da ga omalovažuje, ter protežira drugega. Ne maramo tu nikogar braniti, a tudi ne nikogar napadati, temveč samo konstatiramo suha dejstva.

Družemu je po priliku zelo nujno potrebno, da pohvali nad vse gdč. M. Peršlovo in tako gre to dalje in dalje, pri tem pa se izpusti glavni namen dnevne kritike in ta je navduševanje občinstva za gledališče, torej gmotna stran, na kateri naše gledališče občutno tripi. S temi izvajanjimi je torej naše stališče popolnoma jasno in na tem stališču hočemo ostati vedno. In sedaj k stvari. — Največ pohvale za uspeh cele opere gre v prvi vrsti gdč. Thalerjevi. Njen Janko ni pogrešal v nobenem oziru ničesar. Prav težko si je samo predstavljati še večjega poredneža, kot nam ga je podala ona. To je bila njena prva izključno pevska vloga in prav razvesila nas je s stalnostjo svojega zvonkega glasu. Dobrega druga je imela v gdč. Šmidovi, ki se je pokazala to pot, kot preimljena igralka. Kljub težkom, ki jih vsebuje vloga Metke, izgledala je imenitno, le zunanjosti na dobro bi bilo, če bi drugič opustila razne nad- in podlage. Gdč. M. Peršlova zaslubi naše priznanje kot izbrana pevka, vendar bi bil njen uspeh še vse večji, če bi bila pisana vloga Jere v njej primerni leži. Naravnost presenečeni pa smo bili po finem nastopu gdč. R. Peršlove. Če bode dobila dobrega učitelja, postala bode tako porabna moč, talenta ne pogrešamo. Gdč. Nadasovi dela ljubljanska meglja občutno škodo, zato tudi tako razpoloženje. Prav posrečen tip je ustvaril g. Peršl. Opremil ga je z dobro masko in z neprisiljenim igrajem. Njegovemu petju nimamo očitati ničesar. Opero je to pot vodil g. kapelik Czajanek, ki nas spominja nekliko na Beniška. On studira hitro, a ne prav temeljito. Sicer pa je svojo nalogo rešil zelo častno. Režija in scenerija zaslužita v resnici pohvale. Uprizoritev te opere zasluži po vsej pravici to, da so vse njene reprezete razprodane, kar bode v vzpodbu do igraelem, kakov tudi v gmotno korig gledališča.

Zborovanje Slovenskega profesorskega društva.

Včeraj dopoldne je »Slovensko profesorsko društvo« imelo v mali

Zasanjala je lepe sanje moje ljubezni, in zopet sem upal, da me ljubiš...

Zadnja predpustna veselica je bila tedaj tisti večer. Prejšnjih plesov se nisem udeleževal, ker sem imel kot zaročenec drugega dela čez glavo, a na zadnjem sem hotel pokazati celemu mestu svojo izvoljenko. Tako se je zgodilo, da sem pripeljal njo v plesno dvorano, kjer sem jo predstavil zdaj za svojo zaročenko, zdaj za svojo tetu, kaker je bilo ravno potrebno. Ti si bila tudi v tej dvorani, in videl sem, da nekoga iščeš. In zopet se je vzbudila moja duša in upala, da me ljubiš...

Nisi me bila še zapazila.

Ko pa je godba zaigrala, sem se približal skoraj nerodno k tebi in te samo s pogledom poprosil za ples.

In kolika radost! Ti si mi dovolila uljudno in prisrčno! Zavirkal bi bil tedaj, da nisem na elitni veselici! Tudi ti si bila istih misli, tvoja in moja duša sta se našli, in kaj more kdo name.

»Minka, jaz te ljubim neskončno,« sem ti zašepetal na uho.

»Kupi mi vrtnico rdečo in mi jo pripni pred njo, več, pred twojo zaročenko,« si zahtevala.

In jaz omamlij od ljubezni sem ti kupil rdečo rozo in ti jo pripel pred njo na twoje drhteče grudi.

In ona, atj si jo videla, je pobledela, in nič ni rekla. Spoznala je in začutila, da sem za njo za vedno izgubljen... In še bolj je pobledela. Oči so se ji zbulile, in ustnice so se ji

LISTEK.

Ti in ona.

Spisal Anton Antonov.

Ti, ali se še spominjaš onih jesenskih dni, ko si hodila vsak dan ob šestih zvečer in jaz nekajko korakov za Teboj po isti poti in v isto hišo domov? Seveda se spominjaš.

In ob teh večerih ravno je bilo, ko je moja duša zahrepela po Tvojem prijateljstvu.

Ko se je nekoga dne v oni jeseni dogodilo, da sem videl Tvoje krasne oči, sem te zaljubil. Srce bi hotelo samo Tvojega prijateljstva, želete si je več, vživati in naslavati se je hotelo v Tvoji ljubezni, in pospešil sem korake za Teboj — saj več, dan pred Vsemi Svetniki je bilo, — ter Te poprosil, če se Ti smem pridružiti. Ti si mi vladnuto, a hladno dovolila.

Ako sem Te kaj vprašal, si mi odgovorjala kratko, in nič nisip sledila mojemu govorjenju. Zares bila si pusta, kakor je bil dolgočasen oni dan pred Vsemi Svetniki. Zato pa sem umolknal in pustil sem Te za seboj brez slovesa...

Spremljal sem Te takrat, prvič v zadnjikrat v tisti jeseni.

Nič več nisem hodil nekaj korakov za Teboj po isti poti in v isto hišo domov, nič več Ti nisem hotel biti nadležen, ampak zavil sem raje v gostilno, kjer sem si hladil svojo plam-

dvorani ljubljanskega »Narodnega doma« svoje peto redno zborovanje. To zborovanje zasluži pozornost, ker je na njem prišlo v razgovor lepo število perečih šolskih in narodnih vprašanj.

Naše profesorstvo je tako agilno, zavzema se za umstveni napredok Slovencev, zlasti pa za slovensko šolstvo s toliko vnemo, da zasluži javno priznanje.

»Vsak narod imaš šole v svojem jeziku« in »narod, ki nima svojih šol, mora izginiti iz okvira evropskih narodov«, v teh dveh stavkih je izražena baza, raz katero razpreja slovensko profesorstvo svoje plodonosno delovanje. Želimo, da na tem združevem, narodnem stališču vztraja v vsej lepi složnosti, ki je izzorila že marsikak uspeh.

Zborovanja, katero je vodil društveni predsednik prof. dr. Žmavc, so se v nenavadno obilnem številu udeležili zastopniki vseh srednješolskih zavodov na slovenski zemlji, kot gostje pa zastopnika hrvaškega profesorskega društva v Zagrebu prof. dr. Stjepan Skrulj in Mijo Krkljuš in pa dr. Mihajlo Pičeta iz Sarajeva, hospitant na ljubljanski c. kr. II. državnih gimnazij. Udeležil se ga je tudi državni poslanec prof. Vrstošek, dočim je bil državni poslanec Jarec zadržan.

Na predlog prof. dr. Žmavca se je na kabinetno pisarno odposlala jubilejnemu letu primerena udanostna brzjavka.

Iz predsednikovega poročila povzamemo, da šteje društvo 240 rednih članov, kar je za slovenske razmere več nego častno, in da se društvo z uspehom bori tako za varstvo stanovskih interesov, kakor zlasti za poslovanje naših srednjih šol. Največ truda provzročajo nove slovenske učne knjige, zlasti ker se je boriti z velikimi denarnimi težavami. Izdajanje slovenskih učnih knjig bi bilo nemogoče, ako v društveni zaklad za prirejanje in izdavanje slovenskih učnih knjig ne bi pritekali blagovoljni darovi.

Iz tajnikovega poročila (prof. dr. Ilešič) posnemamo, da so poleg društvenega odbora kaj marljivo poslovali različni strokovni odsedi (matematički, filološki, naravoslovski, zemljepisni itd.), da so se vršili še precej dobro obiskovani društveni večeri, na katerih se je referiralo v razpravljalju o tem in onem, da je društvo v čim najprijejšnjih odnošajih s sličnimi slovenskimi, zlasti pa jugoslovanskimi organizacijami, kar je rodilo že marsikak lep uspeh.

Hrvaško profesorsko društvo bode oskrbelo šols-

groznega duševnega trpljenja trese.

In jaz je nisem miloval, nisem pristopil k nji, da jo tolažim, ne, ostal sem pri tebi, in zavrtela sva se zopet v straten ples... Vživala sva sladke trenotke resnične ljubezni.

Ona pa je brez slovesa izginila iz dvorane. Nič več je nisem videl. Drugi dan je zbolela, in odpeljali so jo v bolnišnico, kjer je veliki teden umrla. Veliki petek so jo pokopali.

Spomlad je bila tedaj prišla v deželo in tudi v najini sreči.

Gore in doline, travniki in loze, vse je bilo v zelenju in cvetju, midva pa sva se ljubila v neskončni razkošnosti, in narava je vsa praznovala triumf najine ljubezenske svatbe!

Presrečna sva bila midva tedaj, a ona spi večno spanje in čaka vstajenja...

Nikdar se nisem spominjal nje v onih srečnih trenotkih, urah in dnevih, a sedaj mi nehote pride misel nanjo.

Srečna sva bila midva, ti in jaz, da presrečna! Pa na svetu ni nič nemiljivega in nespremenljivega, in pridržala je nevihta, pribobnelo je valovje in treščilo čolniček najine neizmerne sreče ob ostre čeri...

Zato mislim vselej ob tebi tudi nanjo, ker mi ljudje pripovedujejo, da dan za dnem hujšaš, ginevaš in umiraš...

Pravijo, da pojdeš kmalu za njo...

In jaz jim verjamem.

ske izdaje znamenitejših slovenskih pesnikov in pisateljev.

Nedelavnost se ne sme očitati tistemu slovenskemu profesorstvu, ki vestno vrši svoje naporne stanovske dolžnosti, v svojem prostem času spisuje slovenske učne knjige, sodeluje v odborih skoraj vseh prosvetnih društev in je v velikem številu zastopano v vsakem prosvetnem ali leposlovnem listu. Naše šolske razmere se vobče niso znatno izboljšale. Celo na Kranjskem še vedno nimamo niti ene popolnoma slovenske državne srednje šole. Slovenčina se še vedno zapostavlja na korist nemščine.

Blagajnik, profesor Perušek, poroča, da ima društvo koncem leta 1906-16 čistega imetka, dočim je v društveni knjižni zalogi K 986—čistega.

Na predlog preglednikov se blagajniku prof. Perušku izreče topla zahvala in se mu podeli absolutorij.

Pri volitvah se v priznanje njevih zaslug za društvenega predsednika per acclamationem vnovič izvoli prof. dr. Žmavc, na izpraznjeni odborniški mestu prof. dr. Kušarjan Kržišnik, za odborniškega namenika pa prof. dr. Cerk.

Zanimivejše so resolucije, ki so na tem zborovanju prišle v pretres.

* * *

Učencem »slovenskih srednjih šol slovenska izpričevala!

O tej upravičeni zahtevi je poročal prof. Grafenauer. Naše srednje šole se sicer štejejo za slovenske, izpričevala pa so vedno še nemška. To treba odpraviti.

Nemška šolska izpričevala dela velike neprilike učencem kakor roditeljem. Marsikak učenec, zlasti učenec nižjih razredov, ne ve povedati, kaj o njem govori izpričevalo. Še manj morejo iz izpričevala uspehe in neuspehe svojega sina presojati izvečine nemščine nevečer roditelji delavskega ali kmečkega stanu, in tako jim ta, v tujem jeziku pisana šolska obvestila, povzročajo mnogo nepotrebnih, in dostikrat prav mučnih in nedagoških sitnosti. Nemško šolsko izpričevalo pa utegne za učenca biti usodenovo zlasti v slučaju, če je učenec primoran prestopiti na drug, tuj zavod. Vsaj bode iz nemškega izpričevala vsakdo sklepal, da prihaja učenec z zavoda z nemškim jezikom in zahtevala se bode od njega takemu zavodu primerena izurjenost v nemščini.

Resnih zaprek proti uvedbi slovenskih šolskih izpričeval ni, kajti šolska izpričevala niso več kopije nemško pisanega (nemščina je uradni jezik!) glavnega kataloga in idrijska realka in škofova gimnazija že izdajata slovenska šolska izpričevala.

* * *

Na slovenskih srednjih šolah je sistemiziranih vse premalo definitivnih učnih mest, vobče se slovenske srednje šole hudo zapostavljajo.

O takozvanem suplentskem vprašanju poroča prof. Vagaja. Suplentske mizerije ni morda krivo to, da se filozofskim študijam posveča preveliko število naših vseučiliščnikov, marveč jo povzroča edinole dejstvo, da država na slovenskih srednjih šolah ne ustanovi toliko definitivnih mest, kot bi jih moral, ko bi se za slovenske srednje šole zanimala s toliko ljubezni kot se za druge. Ne da bi namreč z rastotiščim številom razredov na posameznih zavodih rastlo tudi število definitivnih mest, to število nasprotno pada, raste pa število slabo dotiranih suplentskih mest. Na ta način si je država pretuklo leto samo na Kranjskem prihrnila 2700 K, odnosno je za to sveto prikrajšala na definitivna mesta čakajoče slovenske suplente. Seveda štedi na ta način edinole na slovenskih zavodih, nemški zavodi pa se veselje najblagohotnejšega pospeševanja od strani prav taiste učne uprave. Zelo poučno je v tem pogledu, ako primerjamo odnose na nadih

slovenskih zavodov z onimi drugih zavodov v naši državi. Na avstrijskih nemških srednjih šolah je razmerje med definitivnimi gimnaziskimi učitelji in suplenti takšno, da pride na sto definitivno nameščenih profesorjev samo 17 suplentov, na laskih srednjih šolah jih na sto definitivnih pride 18, na hrvaških 25, na čeških 27, na slovenskih pa kar 32 suplentov, dočim pride na kranjskih nemških zavodih na sto definitivnih profesorjev samo 10 suplentov. Če bi vladu hotela slovenske srednje šole dvigniti na stopnjo paralelnih nemških zavodov, bi morala ustanoviti najmanj 13 novih definitivnih mest. Da vlad slovenske srednje šole in slovensko profesorstvo namenoma zapostavlja, je očitno.

Na slovenskih srednjih šolah naj se kot obvezen predmet vpelje prostoročno risanje v zmislu učnih naredb z dne 20. marca 1909. Poroča prof. Wester.

* * *

Matematika naj se tudi v višjih razredih poučuje slovensko! Poroča prof. Reisner. S tem, da se vsled ministrske naredbe tudi na zavodih s slovenskim učnim jezikom matematika poučuje nemško, je doseženo edinole to, da se dijaki v tem predmetu strokovno slavijo izobrazujejo, nemščini se pa pri matematiki tudi ne privajajo. Odločati pa more edinole strokovna izobrazba in ker more temeljito strokovno posredovati edinole materinsčina, naj se tudi matematika poučuje slovensko, to pa tem bolj, ker se njej sorodna fizika poučuje slovensko.

* * *

Prav tako naj se tudi zgodovina in zemljepisje poučuje slovensko!

Poroča prof. dr. Cerk, kako naj zgodovina blaži čustva, če je učitelj primoran, predavati kolikor mogoče suhoporno in enostavno, brez vsega poleta, ker bi ga drugače djava niti ne umelo! Edinole v matematiki poučevana zgodovina bi mogla dosegati svoj pedagogiški smoter. Vzpostavno zgodovino pa se mora tudi njej sorodna zemljepisna veda poučevati slovensko.

* * *

Obžalujemo, da teh vseskozi resnih in temeljnih, z obilnim dokazilnim materialom podprtih referativ ne moremo podati nadrobneje. Koncem vsakega referata so se stavile primerne resolucije, katere je občni zbor vse sprejet soglasno in z velikim odobravanjem.

V konsekvenčni podanih resolucij je prof. Cerk zahteval, da se ustanovi po eno zgodovinsko mesto na ljubljanski prvi in na novomeški gimnaziji, prof. Kobal pa, da se ustanovi več mest risarskih asistentov.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustalemček.

Loterijske številke.

Dvignjene v sredo. 28. decembra 1910

Brno: 34, 9, 90, 75, 79.

Borzna poročila.

Dunaj, 29. decembra. Pri »Zivnostenski banki« so se dosegli takodobi uspehi, da se bodo kljub temu,

da se je letos akcijski kapital zvišal, za to upravno leto izplačale zopet dividende po 14 K.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 28. decembra 1910.

Bočoboni papirji.	Denari	Stotinov
4% majeva renta	93-45	93 65
4 2/5% srebrna renta	97-50	97 70
4% avstr. kronksa renta	93-35	93 55
4% ogr.	91-95	92 15
4% kranjsko deželno posojilo	98-—	97 —
4% k. o. češke dež. banke	94-20	95 20

Štečke iz 1. 1860 %	216-—	222—
" 1864	315—	321—
" " zemeljske I. izdaje	157—	163—
" " II.	300—	306—
" " ogrske hipotečne	292—	298—
" " dun. komunalne	257-50	263 50
" " avstr. kreditne	527—	537—
" " ljubljanske	95-50	101 50
" " avstr. dež. kriza	97—	103—
" " ogr.	67—	73—
" " bazilika	44-50	48 50
" " turke	261-75	264 75

Bočobon.	Denari	Stotinov
Ljubljanske kreditne banke	483—	493—
Avstr. kreditnega zavoda	669 75	670 75
Dunajske bančne družbe	557 25	558 25
Južne železnice	116—	117—
Državne železnice	752—	753—
Alpine-Montan	765 50	766 50
Češke sradkorne družbe	254—	256—
Zivnostenske banke	287—	289—

Valute.	Denari	Stotinov
Cekini	11-37</	

Usojam si vladivo oposoriti, da sem prevzel

glavno zastopstvo „Prve češke življenske zavarovalnice, najcenejši zavod na kontinentu.“

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

NOVOLETNA DARILA!

• Predno si nakupite božičnih daril! •

blagovolite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam dajo drage volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločili se boste takoj, da si nabavite svojih potrebsčin le pri tvrdki

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg ali Sv. Petra cesta.

Specialna trgovina najnovejših preciziskih ur (s izpričevali točnosti) svoje lastne tovarne ur v svici z varstveno znamko „IKO“.

Največja zalog ur, zlatnine in srebrnine, juvel ter briljantskih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga, kakor nastavkov, jedilnega orodja itd., vse v najmodernejsem slogu.

Postrežba stroga solidna. Cene najniže!

Na pismena vprašanja se odgovarja z obratno pošto.

Telefon 273. Brzjavni naslov: „H. Suttner“.

: Cenik zastori in poštunine preste. :

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana združba z enotnim jamstvom

Uradni prostori: Št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po $4\frac{1}{2}\%$; rentni davek plačuje združba sama. — Sprejema vloge na tekoči račun; na zahtevo dobri stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na najrazličnejše načine. — Raznotam menjalnica: zamenja tuj denar, prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srecke itd. Nakazila v Ameriko. — Eskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje inenic, nakaznic, dokumentov itd. na vse tu- in inozemska tržišča. — Izdača nakaznice. Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni pisarni.

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

10

Ustanovljena leta 1882.

Kmetска posojilnica ljubljanske okolice

registrirana združba z neomejeno zavezjo

v lastnem zadružnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18 je imela koncem leta 1909 denarnega prometa

K 28,116.121-11

K 20,775.510-59

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi z čekovnim premetom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad

K 20,000.000

Posuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\% \times 1\frac{1}{2}\%$, na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije; na menice po 6% .

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj

in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

23

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ čisto. — Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po dnevnih kurzih.

Delniška glavnica: K 5,000.000— Rezervni zaklad: K 450.000—

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Dolžnost

vsakega Slovence je, da sklene zavarovalno pogodbo bodisi za življene, ali pa proti požaru le pri slovenski banki „SLAVIJI“.

Podpiramo torej domač slovenski zavod, da more nalogo, ki si to je stavil, izpolniti v najširšem obsegu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

Ogromni rezervni fondi K 48,812.797— jamčijo za popolno varnost.

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.

Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom.

Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.

Vsa pojasnila daje drage volje generalni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani.

Banka „SLAVIJA“ je res slovenska zavarovalnica z vse skozi slovensko - narodno upravo.

Banka „SLAVIJA“ gmočno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim dobrodelnim namenom.

Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo naravnega gospodarstva.

∴ Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 3.

∴ Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov kren.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov kren.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kren.

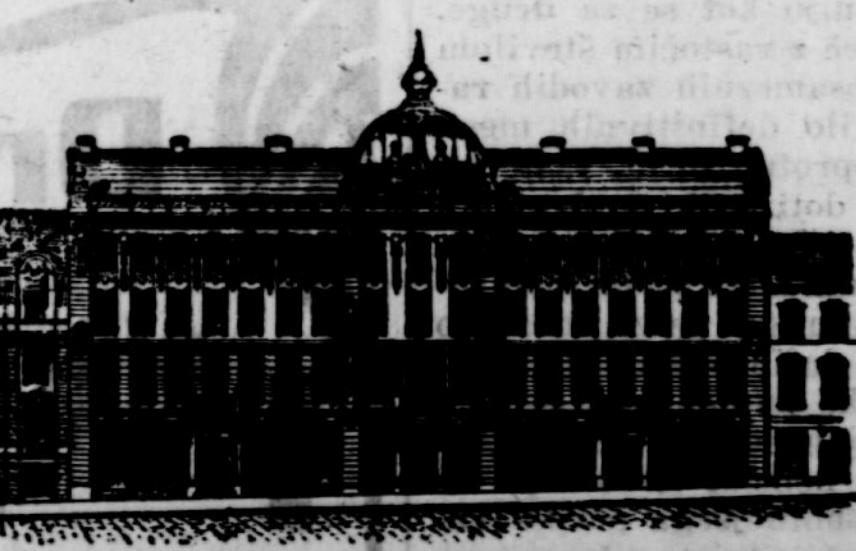
Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso svojo močjo. Izguba vloženega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladni, izključena vsaka spekulacija z vloženim denarjem.

Voge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo po $4\frac{1}{4}\%$ brez odbitka; nezdignjene obresti se pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

vloge knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Posojila na semljšča po 5% , obresti in proti amortizaciji po najmanj $1\frac{1}{4}\%$ na leto. Daje posojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa kreditne društve.

Lastnina in tisk: Narodne tiskarnice.